

ДЪЛГООЧАКВАНА СРЕЩА

Дългоочакваната среща на русенската публика с прославения оркестър „Гевандхауз“ от Лайпциг се състоя в неделя вечерта. Дотогава ние познавахме изкуството на немските гости от радиото и многото грамофонни плочи, бяхме чели за него възторжени слова в мемоарите на велики музиканти... Когато оркестърът излезе на подиума, белите коси на неколцината „ветерани“ привлякоха погледи: може би тъкмо те са свършили с Фуртвенглер и Бруно

Валтер, може би тъкмо те са участвували в първото изпълнение на „Матис художникът“ от Хиндемит, хвърляйки предизвикателство към ширещата се фашистка диктатура? Може би в оркестровите щимове са запазени забележките на такива колоси като Никиш, Вайнгартнер, Рихард Штраус?..

Програмата започна със Симфония № 4 (за струнен оркестър) от Гайслер — съвременна творба, написана с богат арсенал от модерни из-

разни средства. Наситена със силна експресия, музиката на Гайслер се основава на рязкото противопоставяне на полярни чувства и настроения; на трагизъм и изстрадана, болезнена мечтателност — в първата част; на сблъсъка между по-реалния, конкретизиран образ на злото и придобилния повече път негов светъл антипод — във втората; на изградената с драматургична последователност победна развървка и крайното светло омиротворение — в третата част. Като носители на основните музикални идеи са използвани, наред с оркестровото „тути“, спонтанно възникващи камерни групи, до отделни солисти, дори и такива от дълбочината на отделните партии. Впрочем, навсякъде оркестрацията издава свежа фантазия и отличен вкус. С всичко това партитурата на Гайслер даде богата възможност за изява на струнната група на оркестъра „Гевандхауз“. Последната беше еднакво добра както и в наситеното, дълбоко „форте“, така и в капризните виртуозни епизоди. Нито един от многобройните солисти не остави място за съмнение в своите качества на технически силен и мислен музикант. Но двамата — концерт-майсторът проф. Герхард Босе и водачът на виолончелите Фридеман Ербен, от дълги години насам гордост на оркестъра — заслужават особено споменаване.

Ръководството на Вацлав Нойман се отличаваше със стройност на мисълта, умно дозирана намеса и скромно поведение на пулта.

С особен интерес очаквахме да чуем двете творби от немската класика, знаейки, че тя е била винаги център на вниманието на оркестъра „Гевандхауз“. У нас са популярни направените от него записи на почти целия симфоничен Бетховен и на Брамс под диригентството на именития Франц Конвични, напуснал оркестъра и този свят преди 3 годи-

ял. Заедно с това предполагахме, че Вацлав Нойман, творец от по-младото поколение, ще внесе нещо ново в трактовката на познатите симфонии. Това, което чухме, оправда предположенията и категорично изясни творческото верую на Нойман. Музикант с много сериозно и задълбочено отношение към изпълняваните произведения, той поставя мал всичко тяхната драматургия. Преследва упорито линията на подемите и спаданията, стреми се към ярки, определени и ясни за всекиго музикални образи. Чужди му са играта на багри, любовта към интересния детайл, вкусът към физически красива звучност... Но много трудно е да спечелиш едно качество, без да загубиш друго! А Нойман печели основното: истински съдържателното, възлуващото — тоза, без което не би се родила нито една творба. Да прибавим тук творческата му искреност и да се замислим върху това не е ли жалко, че изпълнителите, способни да породят спорове, стават все по-малко!

Конкретно какво спечелиха и загубиха двете симфонии в интерпретацията на Нойман? Написаните в сонатна форма първа част и финал на Бетховеновата осма симфония, първа, втора част и финалът на втората от Брамс получиха повишена конфликтност и динамизация, особено в поднасянето на репризите, които при Нойман прозвучаха в пообработващия смисъл на резултат от разработката, в ново качество и без да задържат течението на музикалния поток. Загубиха от своя чар скерцата на двете симфонии, както и втората част на Бетховен. Оркестърът свири любимите си творби с много вдъхновение и артистичъм. Особено впечатление направиха двамата отлични валдохористи, „изпели“ солото си в Бетховеновия менует с рядка топлина и красота.

На нестихващите овации на многобройната публика немските гости отговориха с изпълнение на „бис“ на увертюрата „Егмонт“ от Бетховен.

Д. Манолов

Под диригентството на Вацлав Нойман лайпцигският оркестър „Гевандхауз“ изпълнява Симфония № 2 от Брамс.